

Prof. dr hab. n. med. Przemysław Mańkowski
Klinika Chirurgii Urologii i Traumatologii Dziecięcej
Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu

Ocena
pracy na stopień doktora nauk medycznych
lek. med. Aleksandry Bęgowskiej-Falkowskiej
„Analiza czynników wpływających na zgłaszalność pacjentów
pediatrycznych do szpitalnego oddziału ratunkowego”

Zgodnie z decyzją Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o powołaniu mnie na recenzenta wyżej wymienionej rozprawy doktorskiej mam zaszczyt przedstawić poniższą opinię.

Należy uznać, iż Doktorant podejmuje w swojej dysertacji temat bardzo aktualny i ważny, który zwłaszcza w Europie nie doczekał się w medycynie wieku rozwojowego jednolitych standardów postępowania i zasad tworzenia i organizacji szpitalnych oddziałów ratunkowych. Medycyna ratunkowa jako samodzielna specjalność zawodowa powstała stosunkowo niedawno i ściśle związana jest z postępem cywilizacyjnym, który zwiększa zapotrzebowanie na opiekę medyczną w stanach zagrożenia życia. Historia jednak pokazuje, iż już w czasach wojen napoleońskich stworzono wojskowy system medycznego ratownictwa przedszpitalnego opartego na wstępnej segregacji oraz transporcie rannych. System ten spowodował uratowanie wielu żołnierzy. Pierwsze zasady takiej opieki zostały stworzone a XX wieku w Stanach Zjednoczonych Ameryki i dotyczyły pierwotnie medycyny wojskowej, a później cywilnej. Dopiero w latach 90-tych system ten został zaadoptowany w niektórych krajach Europy i

dotyczył głównie dorosłych. W Polsce przyjmuje się model anglo-amerykański, oparty na szybkim dostępie do szpitali z odpowiednio zorganizowanymi szpitalnymi oddziałami ratunkowymi. Dopiero w 2016 roku ukazało się rozporządzenie Ministra Zdrowia dotyczące wydzielenia i zaplanowania centrów urazowych dla pacjentów pediatrycznych. Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska w postaci oprawionego komputerowo maszynopisu zawiera 150 jednostronnie wydrukowanych stron. W tekście pracy umieszczono 88 rycin w postaci wykresów oraz 143 tabel. Należy podkreślić przejrzystą i staranną redakcję rozprawy i użyty do jej napisania poprawny język. Układ przedstawionej mi do recenzji pracy zawiera obszerny wstęp, w którym autor omawia historię powstania i rozwoju medycyny ratunkowej na świecie i w Polsce, aktualną organizację i strukturę systemu ratownictwa medycznego, efektywność pracy szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz logistykę, formę opieki i bezpieczeństwo chorego. Za cel pracy autor przyjął ocenę czynników wpływających na zgłaszalność pacjentów pediatrycznych do szpitalnego oddziału ratunkowego. Cel główny doktorant zrealizował w oparciu o 6 dodatkowych zagadnień. Materiał pracy obejmuje retrospektywną analizę dokumentacji medycznej 14697 pacjentów pediatrycznych przyjętych do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Opolu w okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, poszerzając ją o lata 2015-2018 w celu określenia sezonowości i trendu zgłaszalności dzieci do oddziału ratunkowego. Badaniu poddano wszystkie zakładane w celach pracy czynniki mogące mieć wpływ na funkcjonowanie szpitalnych oddziałów ratunkowych dla dzieci. W dyskusji autor dokładnie omawia wyniki badań odnosząc je do doświadczeń innych autorów, czyniąc tę część pracy bardzo interesującą i poznawczą. Przeprowadzona ocena wyników badań pozwoliła Doktorantowi na wyciągnięcie aż 12 wniosków, które w pełni odpowiadają stawianemu w pracy celowi głównemu. Z obowiązku recenzenta zwracam uwagę na pewne niedoskonałości techniczne rozprawy doktorskiej lekarza medycyny Aleksandry Bęgowskiej-Falkowskiej. Doktorant w kilku miejscach podaje

omyłkowo błędną numerację piśmiennictwa. Dodatkowo należą do nich nieliczne błędy literowe oraz nie medyczne zwroty językowe. Wymienione uwagi nie obniżają jednak wartości merytorycznej przedstawionej mi do recenzji rozprawy, autor może je uwzględnić przygotowując pracę do publikacji. Doktorant podjął się badań trudnych i pracochłonnych wykonując je bez zarzutu. Wykazał umiejętność rozwiązywania problemów badawczych, redagowania pracy naukowej i posługiwania się piśmiennictwem medycznym. Przedstawiona analiza sezonowości, czynników wpływających na zgłaszalność chorych oraz wnikliwa ocena intensywności pracy szpitalnych oddziałów ratunkowych dla dzieci jest bardzo pomocnym narzędziem do planowania i organizacji ratownictwa medycznego dla pacjentów pediatrycznych. Rozprawa analizująca tak wiele czynników w mojej opinii jest bardzo przydatna, oryginalna i wyjątkowo poznawcza nie tylko w Polsce. Szczególnie stworzony model intensywności pracy lekarskiej jest bardzo interesujący. Dlatego uważam, iż rozprawa tak pod względem doboru tematu, metodyki badań jak i całości opracowania odpowiada warunkom stawianym pracom doktorskim z wyróżnieniem.

Zwracam się do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie lekarza medycyny Aleksandry Bęgowskiej-Falkowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego łącznie z publiczną dyskusją nad rozprawą.

Rozprawa doktorska w mojej opinii spełnia warunki określone w art.13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz. U.Nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

Prof. dr hab. n. med. Przemysław Mańkowski